

SMULKAUS IR VIDUTINIO VERSLO SUBJEKTŲ DALYVAVIMO LIETUVOS VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE 2009 M. ANALIZĖ

Darbo tikslas – atlikti smulkaus ir vidutinio verslo subjektų dalyvavimo Lietuvos viešuosiuose pirkimuose 2009 m. analizę.

Darbo uždavinys - nustatyti smulkaus ir vidutinio verslo subjektų dalyvavimo Lietuvos viešuosiuose pirkimuose apimtį bei palyginti ją su bendra¹ viešųjų pirkimų apimtimi.

1. METODIKA

Analizės objektas - ūkio subjektai, dalyvavę viešuosiuose pirkimuose 2009 m.

Duomenų šaltinis. Naudojami 2 duomenų šaltiniai:

1. Viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje kaupiami perkančiųjų organizacijų pateikti duomenys apie viešųjų pirkimų procedūras.

2. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikta ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose, parametrų duomenų bazė: dydis (labai maža, maža, vidutinė, didelė), vietovė, kurioje vykdoma veikla (apskritis) (toliau – parametrai).

Duomenų grupavimas. Išskiriamos 4 viešuosiuose pirkimuose dalyvavusios ūkio subjektų grupės:

1. Smulkaus ir vidutinio verslo įmonės (toliau – SVV) - labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės;
2. Didelės įmonės (toliau - DĮ) – didelės įmonės;
3. Fiziniai asmenys, užsiimantys individualia veikla (toliau - FV) – fiziniai asmenys, fizinių asmenų grupės, ūkininkai;
4. Užsienio įmonės (toliau - UĮ) - užsienyje įregistruoti verslo subjektai.

ĮMONĖS DYDIS	Darbuotojų skaičius			
	0-9	10-49	50-249	>249
Gautos įmonės metinės pajamos, Lt.				
1-6.999.999	LABAI MAŽA			
7.000.000-23.999.999		MAŽA		
24.000.000-137.999.999			VIDUTINĖ	
>138.000.000				DIDELĖ

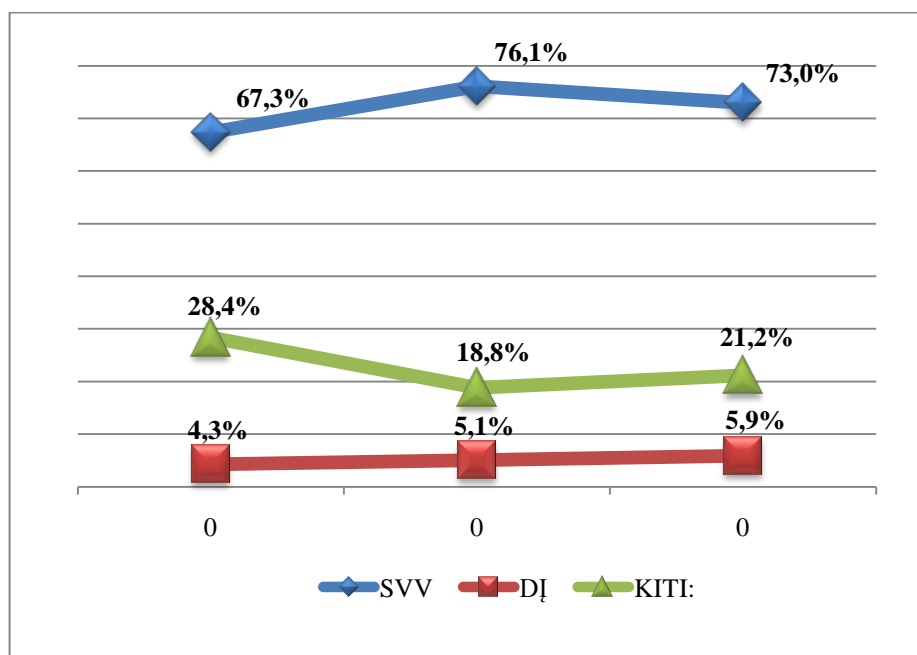
1 pav. SVV ir DĮ ūkio subjektų dydžio nustatymas pagal parametrus

¹PASTABA: Analizuoti viešieji pirkimai be mažos vertės pirkimų bei komunalinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų supaprastintų pirkimų.

2. DARBO REZULTATAI

ŪKIO SUBJEKTŲ GRUPĖ	Skaičius				Procentas			
	2007	2008	2009	VISO:	2007	2008	2009	VISO:
SMULKAUS IR VIDUTINIO VERSLO ĮMONĖS (SVV):	4.053	4.336	4.837	13.226	67,3%	76,1%	73,0%	72,1%
LABAI MAŽOS ĮMONĖS	1.468	1.491	1.622	4.581	24,4%	26,1%	24,5%	25,0%
MAŽOS ĮMONĖS	1.512	1.707	1.810	5.029	25,1%	30,0%	27,3%	27,4%
VIDUTINĖS ĮMONĖS	1.073	1.138	1.405	3.616	17,8%	20,0%	21,2%	19,7%
DIDELĖS ĮMONĖS (DĮ)	258	289	390	937	4,3%	5,1%	5,9%	5,1%
FIZINIAI ASMENYS, UŽSIIMANTYS INDIVIDUALIA VEIKLA (FV)	1.372	804	1.136	3.312	22,8%	14,1%	17,1%	18,1%
UŽSIENIO ĮMONĖ (UĮ)	335	265	267	867	5,6%	4,7%	4,0%	4,7%
VISO:	6.018	5.694	6.630	18.342	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

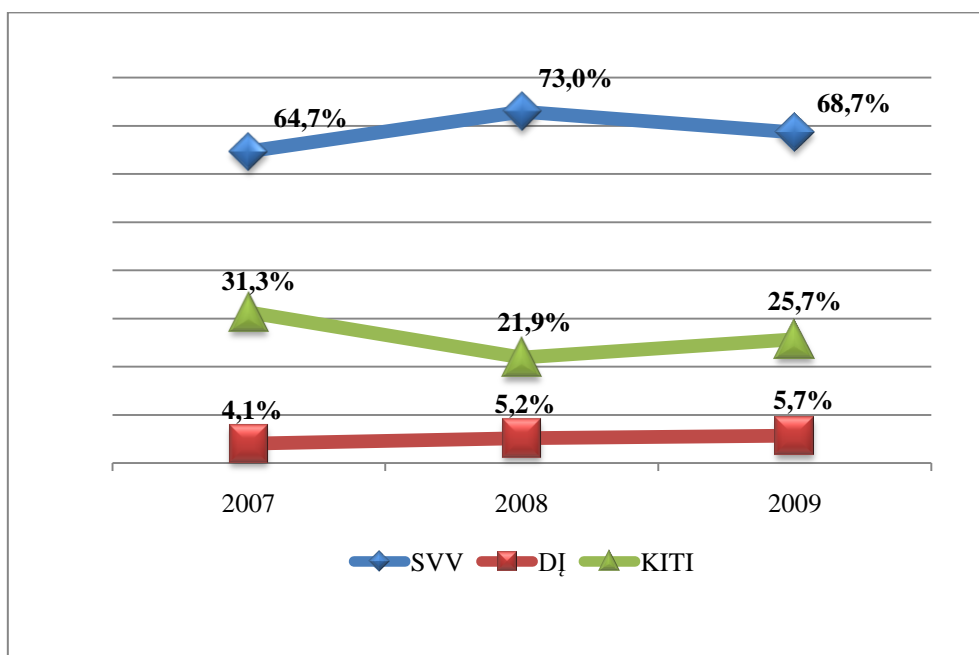
2.1 pav. Ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose, skaičiaus pasiskirstymas pagal grupes

2.2 pav. SVV ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose, dalis nuo bendro viešuosiuose pirkimuose dalyvavusių ūkio subjektų skaičiaus, proc.

ŪKIO SUBJEKTŲ GRUPĖ	Skaičius				Procentas			
	2007	2008	2009	VISO:	2007	2008	2009	VISO:
SMULKAUS IR VIDUTINIO VERSLO ĮMONĖS (SVV)	3.030	2.910	2.352	8.292	64,7%	73,0%	68,7%	68,5%
LABAI MAŽOS ĮMONĖS	1.113	1.012	814	2.939	23,8%	25,4%	23,8%	24,3%
MAŽOS ĮMONĖS	1.100	1.089	879	3.068	23,5%	27,3%	25,7%	25,4%
VIDUTINĖS ĮMONĖS	817	809	659	2.285	17,4%	20,3%	19,2%	18,9%
DIDELĖS ĮMONĖS (DĮ)	190	206	194	590	4,1%	5,2%	5,7%	4,9%
FIZINIAI ASMENYS, UŽSIIMANTYS INDIVIDUALIA VEIKLA (FV)	1.254	681	713	2.648	26,8%	17,1%	20,8%	21,9%
UŽSIENIO ĮMONĖS (UĮ)	210	192	167	569	4,5%	4,8%	4,9%	4,7%
VISO:	4.684	3.989	3.426	12.099	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

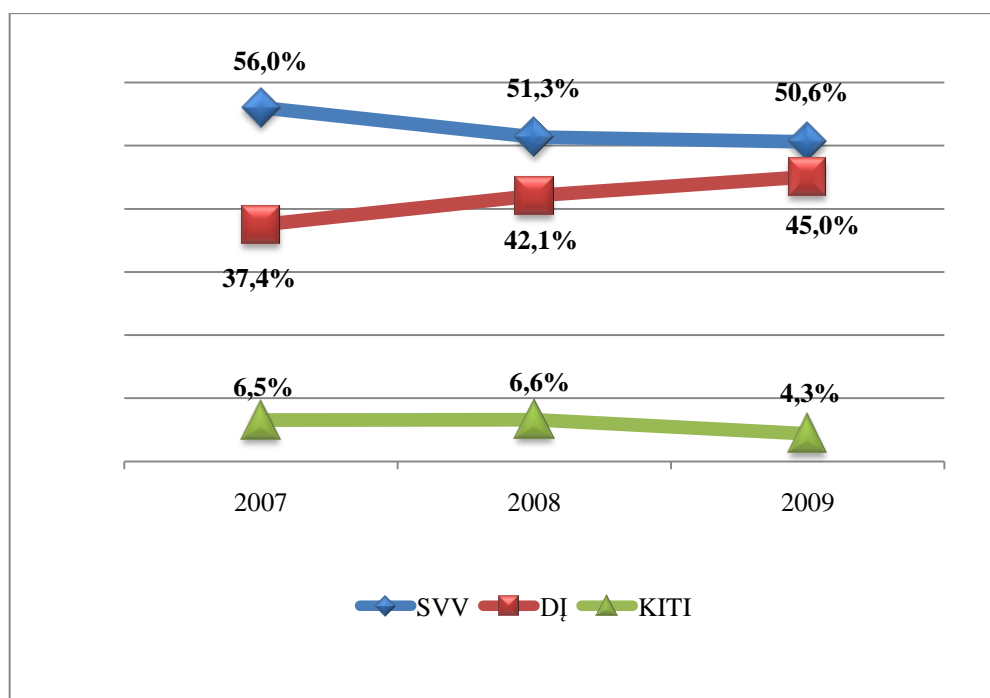
2.3 pav. Ūkio subjektų, sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, skaičiaus pasiskirstymas pagal grupes

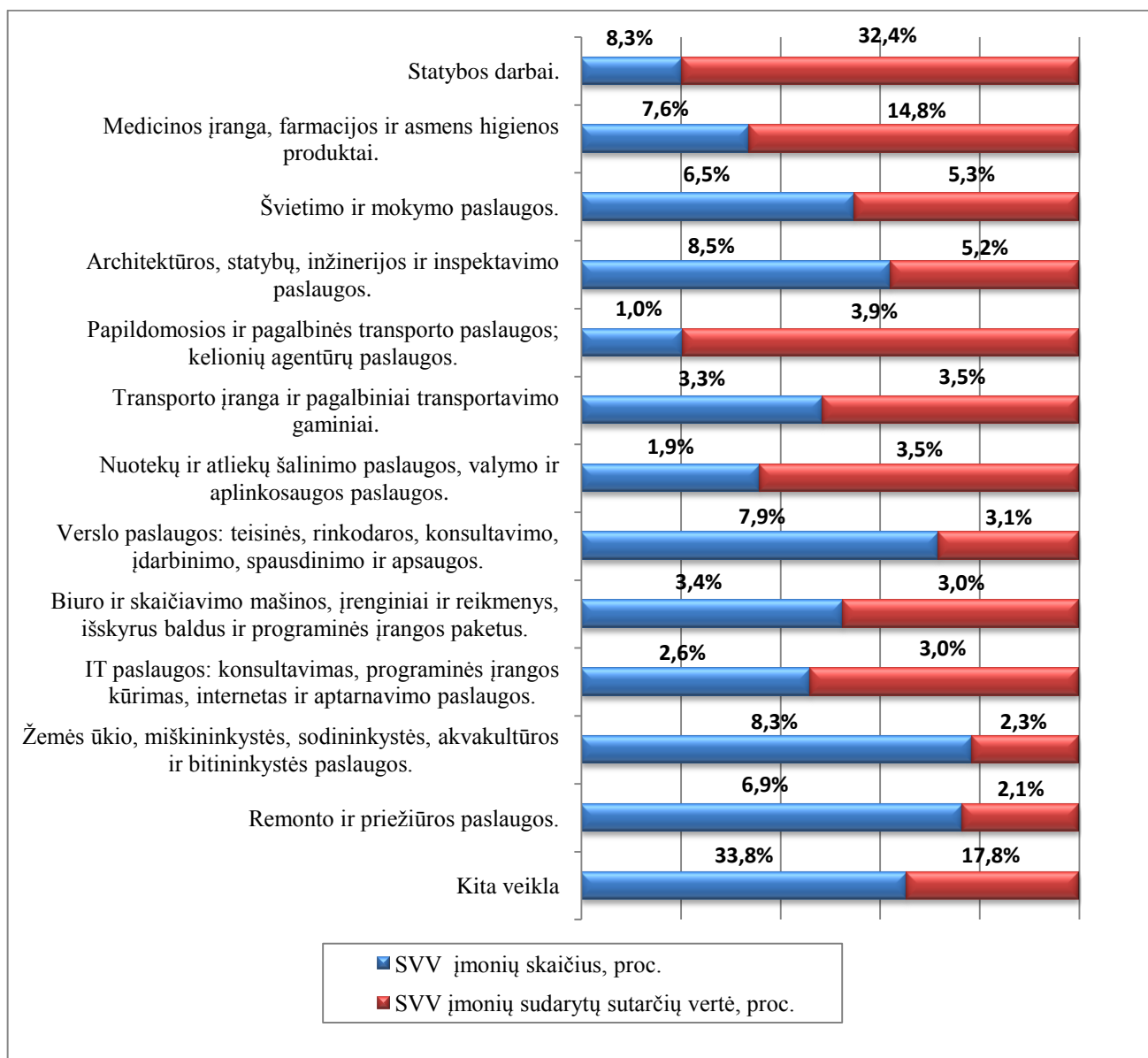
2.4 pav. SVV ūkio subjektų, sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, dalis nuo bendro viešųjų pirkimų sutartis sudariusių ūkio subjektų skaičiaus, proc.

ŪKIO SUBJEKTŲ GRUPĖ	Sudarytų sutarčių vertė, mln. Lt.				Procentas			
	2007	2008	2009	VISO:	2007	2008	2009	VISO:
SMULKAUS IR VIDUTINIO VERSLO ĮMONĖS (SVV)	5.392,24	4.931,71	3.002,24	13.326,19	56,0%	51,3%	50,6%	53,0%
LABAI MAŽOS ĮMONĖS	454,69	395,02	268,10	1.117,81	4,7%	4,1%	4,5%	4,4%
MAŽOS ĮMONĖS	1.280,23	1.246,92	804,49	3.331,64	13,3%	13,0%	13,6%	13,2%
VIDUTINĖS ĮMONĖS	3.657,32	3.289,77	1.929,65	8.876,74	38,0%	34,3%	32,5%	35,3%
DIDELĖS ĮMONĖS (DĮ)	3.604,12	4.040,19	2.672,40	10.316,71	37,4%	42,1%	45,0%	41,0%
FIZINIAI ASMENYS, UŽSIIMANTYS INDIVIDUALIA VEIKLA (FV)	51,83	27,82	18,30	97,96	0,5%	0,3%	0,3%	0,4%
UŽSIENIO ĮMONĖS (UĮ)	576,73	605,18	239,22	1.421,13	6,0%	6,3%	4,0%	5,6%
VISO:	9.624,92	9.604,90	5.932,16	25.161,98	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

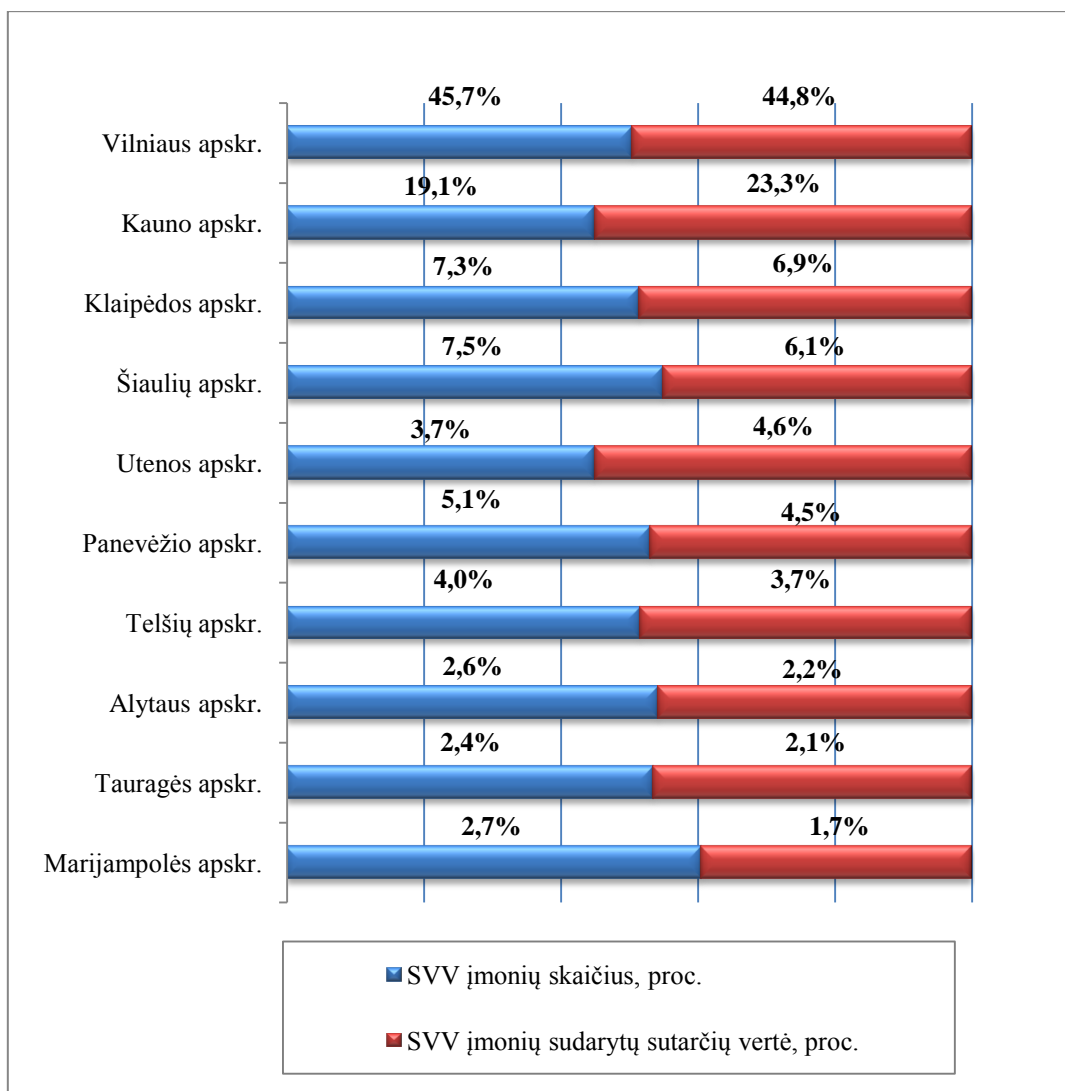
2.5 pav. Viešųjų pirkimų vertės pasiskirstymas pagal ūkio subjektų grupes

2.6 pav. SVV ūkio subjektų sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalis nuo bendros viešųjų pirkimų vertės, proc.

2.7 pav. SVV ūkio subjektų, 2009 m. sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, skaičiaus ir sudarytų sutarčių vertės pasiskirstymas pagal pirkimo objektą (žr. 1 priedą).

2.8 pav. SVV ūkio subjektų, 2009 m. sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, skaičiaus pasiskirstymas pagal regionus, kuriuose veikia (žr. 1 priedą)

IŠVADOS

SVV ūkio subjektų, dalyvavusių ir laimėjusių viešuosius pirkimus, skaičiaus bei sudarytų sutarčių vertės dalis **mažėja**:

- dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose SVV ūkio subjektų skaičiaus dalis 2008-2009 m. sumažėjo nuo 76,1 proc. iki 73,0 proc.;
- laimėjusių ir pasirašiusių viešųjų pirkimų sutartis SVV ūkio subjektų skaičiaus dalis sumažėjo nuo 73 proc. iki 68,7 proc.;
- SVV ūkio subjektų sudarytų sutarčių vertės dalis sumažėjo nuo 51,3 proc. iki 50,6 proc.

DĮ ūkio subjektų, dalyvavusių ir laimėjusių viešuosius pirkimus, skaičiaus bei sudarytų sutarčių vertės dalis **didėja**:

- dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose DĮ ūkio subjektų skaičiaus dalis 2008-2009 m. išaugo nuo 5,1 proc. iki 5,9 proc.;
- laimėjusių ir pasirašiusių viešųjų pirkimų sutartis DĮ ūkio subjektų skaičiaus dalis padidėjo nuo 5,2 proc. iki 5,7 proc.;
- DĮ ūkio subjektų sudarytų sutarčių vertės dalis išaugo nuo 42,1 proc. iki 45 proc.

Nepaisant to, kad SVV ūkio subjektų skaičiaus bei sudarytų sutarčių vertės procentinė dalis mažėja, stebimas visų grupių ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose, skaičiaus didėjimas. SVV ūkio subjektų, 2009 m. dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose skaičius (4 837), lyginant su 2008 m. (4 336), padidėjo beveik 12 proc., atitinkamai, DĮ ūkio subjektų – padidėjo apie 4 proc. (2008 m. – 289, 2009 - 390).

Didžiausią SVV ūkio subjektų sudarytų sutarčių vertės dalį pagal pirkimo objektą, 32,4 proc. nuo bendros SVV įmonių 2009 m. sudarytų sutarčių vertės, sudaro įmonių, dalyvavusių „Statybos darbų“ viešuosiuose pirkimuose sudarytų sutarčių vertė. Didžiausią SVV ūkio subjektų skaičiaus dalį, 8,5 proc. nuo bendro SVV ūkio subjektų skaičiaus, sudaro SVV ūkio subjektai, dalyvavę „Architektūros, statybų, inžinerijos ir inspektavimo paslaugų“ viešuosiuose pirkimuose.

Didžiausią SVV ūkio subjektų skaičiaus ir sudarytų sutarčių vertės dalį pagal regionus, kuriuose veikia, užima Vilniaus ir Kauno apskrityse veikiantys SVV ūkio subjektai. Vilniaus apskrityje veikiančių SVV ūkio subjektų skaičius ir sudarytų sutarčių vertė 2009 m. sudarė beveik pusę visų SVV ūkio subjektų skaičiaus ir sudarytų sutarčių vertės.

**SVV įmonių, 2009 m. sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, skaičius ir sudarytų sutarčių bendra vertė
(mln. Lt) pagal pirkimo objektą**

Pirkimo objekto skyrius		SVV įmonių skaičius		SVV įmonių sudarytų sutarčių vertė	
Kodas	Pavadinimas	skaičius	proc.	mln. Lt	proc.
45	Statybos darbai.	248	8,3%	971,8	32,4%
33	Medicinos įranga, farmacijos ir asmens higienos produktai.	227	7,6%	445,3	14,8%
80	Švietimo ir mokymo paslaugos.	194	6,5%	159,5	5,3%
71	Architektūros, statybų, inžinerijos ir inspektavimo paslaugos.	256	8,5%	156,2	5,2%
63	Papildomosios ir pagalbinės transporto paslaugos; kelionių agentūrų paslaugos.	30	1,0%	117,2	3,9%
34	Transporto įranga ir pagalbiniai transportavimo gaminiai.	100	3,3%	106,4	3,5%
90	Nuotekų ir atliekų šalinimo paslaugos, valymo ir aplinkosaugos paslaugos.	58	1,9%	103,8	3,5%
79	Verslo paslaugos: teisinės, rinkodaros, konsultavimo, įdarbinimo, spausdinimo ir apsaugos.	238	7,9%	93,9	3,1%
30	Biuro ir skaičiavimo mašinos, įrenginiai ir reikmenys, išskyrus baldus ir programinės įrangos paketus.	101	3,4%	91,1	3,0%
72	IT paslaugos: konsultavimas, programinės įrangos kūrimas, internetas ir aptarnavimo paslaugos.	77	2,6%	90,4	3,0%
77	Žemės ūkio, miškininkystės, sodininkystės, akvakultūros ir bitininkystės paslaugos.	248	8,3%	67,9	2,3%
50	Remonto ir priežiūros paslaugos.	206	6,9%	63,2	2,1%
44	Statybinės konstrukcijos ir medžiagos; pagalbiniai statybos gaminiai (išskyrus elektros prietaisus).	46	1,5%	62,2	2,1%
48	Programinės įrangos paketai ir informacinės sistemos.	38	1,3%	59,1	2,0%
09	Naftos produktai, kuras, elektra ir kiti energijos šaltiniai.	57	1,9%	52,0	1,7%
15	Maistas, gėrimai, tabakas ir susiję produktai.	70	2,3%	49,5	1,6%
64	Pašto ir telekomunikacijų paslaugos.	15	0,5%	45,7	1,5%
39	Baldai (įskaitant biuro baldus), dekoratyviniai patalpų objektai, buitiniai prietaisai (išskyrus apšvietimo) ir valikliai.	81	2,7%	42,1	1,4%
85	Sveikatos priežiūros ir socialinio darbo paslaugos.	33	1,1%	29,2	1,0%
73	Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos bei su jomis susijusios konsultacinės paslaugos.	41	1,4%	25,5	0,9%
KITA VEIKLA		631	21,1%	170,5	5,7%
VISO:		2.995	100,0%	3.002,2	100,0%

SVV ūkio subjektų, 2009 m. sudariusių viešųjų pirkimų sutartis, skaičiaus ir sudarytų sutarčių vertės pasiskirstymas pagal regionus, kuriuose veikia

APSKRITIES PAVADINIMAS	SVV įmonių skaičius		SVV įmonių sudarytų sutarčių vertė	
	skaičius	proc.	mln. Lt	proc.
Vilniaus apskr.	1.074	45,7%	1.346,5	44,8%
Kauno apskr.	449	19,1%	700,5	23,3%
Šiaulių apskr.	176	7,5%	184,2	6,1%
Klaipėdos apskr.	172	7,3%	206,8	6,9%
Panevėžio apskr.	119	5,1%	134,3	4,5%
Telšių apskr.	94	4,0%	112,4	3,7%
Alytaus apskr.	61	2,6%	65,6	2,2%
Utenos apskr.	88	3,7%	137,7	4,6%
Marijampolės apskr.	63	2,7%	52,4	1,7%
Tauragės apskr.	56	2,4%	61,9	2,1%
VISO:	2.352	100,0%	3.002,2	100,0%

SVV ūkio subjektų, dalyvavusių viešuosiuose pirkimuose, skaičiaus pasiskirstymas pagal regionus, kuriuose veikia

APSKRITIES PAVADINIMAS	Skaičius				Procentinis pasiskirstymas			
	2007	2008	2009	VISO:	2007	2008	2009	VISO:
Vilniaus apskr.	1.820	1.981	2.205	6.006	44,9%	45,7%	45,6%	45,4%
Kauno apskr.	795	861	988	2.644	19,6%	19,9%	20,4%	20,0%
Šiaulių apskr.	296	320	359	975	7,3%	7,4%	7,4%	7,4%
Klaipėdos apskr.	289	303	369	961	7,1%	7,0%	7,6%	7,3%
Panevėžio apskr.	237	240	252	729	5,8%	5,5%	5,2%	5,5%
Telšių apskr.	164	147	171	482	4,0%	3,4%	3,5%	3,6%
Alytaus apskr.	135	143	131	409	3,3%	3,3%	2,7%	3,1%
Utenos apskr.	135	142	171	448	3,3%	3,3%	3,5%	3,4%
Marijampolės apskr.	110	111	101	322	2,7%	2,6%	2,1%	2,4%
Tauragės apskr.	72	88	90	250	1,8%	2,0%	1,9%	1,9%
VISO:	4.053	4.336	4.837	13.226	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%